

KATHERINE WEBB

Bath, 1942.
In tijden van
oorlog is niemand
geïnteresseerd in
de verdwijning van
een kind...

DE
VER
DWIJ
NING

KATHERINE WEBB

DE
VERDWIJNING

De Fontein

I

Zaterdag

1942 – Eerste bombardement

Die zaterdag, 25 april, zou Wyn jarig zijn geweest. Frances had er de hele dag aan moeten denken en tegen de avond werd ze zo mogelijk nóg rustelozier. Ze zat na het eten met haar moeder in de woonkamer, Davy dommelde op haar schoot. Carys, zijn moeder, zou wel niet meer komen. Áls ze hem al kwam halen, dan deed ze dat doorgaans veel eerder. Dus Frances ging ervan uit dat ze hem – niet voor het eerst – bij haar zou laten. De zesjarige Davy was klein voor zijn leeftijd, maar nu drukte zijn gewicht toch zwaar op haar benen. Bovendien straalde er zo veel warmte van zijn lijfje af dat Frances begon te zweten en het benauwd kreeg. Rustig nadenken was onmogelijk door de radio die aanstond, en doordat haar moeder regelmatig geërgerd zuchtte terwijl ze bij het zwakke schijnsel van één enkel lampje probeerde een overhemd te verstellen. Vanwege de verduistering mocht het grote licht niet aan, ook al had Frances' vader alle ramen en kieren zorgvuldig afgedicht. De muren kwamen op Frances af. De kamer voelde te heet, te klein, te vol.

Ze keek op de slapende Davy neer, op zijn ontspannen gezichtje. De huid op zijn oogleden was bleek lila, met een wasachtige glans. Ongerust bedacht ze dat hij er altijd zo moe uitzag.

‘Ik denk dat ik even een frisse neus ga halen.’ Ze veranderde van houding, in een poging de druk op haar dijen en ribben te verlichten.

Susan, haar moeder, keek op. ‘Nu nog?’ vroeg ze met een bedenkelijk gezicht. ‘Het is bijna bedtijd.’

‘Ik heb nog geen slaap.’

‘Nou, ik wel. En als je opstaat wordt Davy wakker. Ondanks zijn medicijnen. Je kunt hem niet zomaar bij mij laten en de deur uit gaan. Want ik wed dat Carys onderhand te ver heen is om voor hem te zorgen.’

Frances verdrong haar wanhoop. Ze móést de deur uit. Moeizaam werkte ze zich overeind. Davy werd onrustig en wreef met zijn gezicht langs haar schouder. ‘Stt. Ga maar weer slapen,’ fluisterde ze. ‘Nee, ik denk dat we inderdaad niet meer op Carys hoeven te rekenen,’ zei ze tegen haar moeder. ‘Nou ja, dan blijft hij vannacht maar hier. En ik breng hem nu even bij de Landy’s. Die zijn altijd nog laat op.’

Susan schonk haar een afkeurende blik. ‘Het is niet goed, zoals dat kind van de een naar de ander wordt geschoven.’

‘Maar ik... ik moet er even uit. Ik heb het gevoel dat ik stik.’

Tegen de tijd dat ze boven was, aan het eind van de straat, was Davy wakker en wreef rusteloos met zijn handjes in zijn ogen. Frances voelde zijn dunne ribbetjes – ze waren niet dikker dan een potlood – tegen de hare toen hij geeuwde. ‘Stt,’ zei ze sussend. ‘Ik breng je even bij meneer en mevrouw Landy. Daar vind je het toch altijd zo gezellig? Mevrouw Landy maakt vast en zeker warme chocolademelk voor je.’

Davy schudde zijn hoofd. ‘Bij jou blijven,’ fluisterde hij toen mevrouw Landy opendeed, in kamerjas en met krulspelden in haar witte haar. Maar zodra ze zag wie er op de stoep stond, glimlachte ze stralend. Het huwelijk van haar en haar man was kinderloos gebleven.

‘Mag hij even bij u blijven?’ vroeg Frances. ‘Niet lang. Een paar uurtjes maar.’

‘Natuurlijk. Kom maar gauw binnen, lieverd. En als het laat wordt, kan hij ook blijven slapen, hoor, Frances.’

‘Dank u wel. Hij heeft gegeten, en zijn medicijnen heeft hij ook al gehad.’

‘Frances,’ mompelde Davy slaperig. Meer zei hij niet.

Het was zijn manier om te protesteren, wist ze. ‘Brave jongen.’ Ze voelde zich schuldig, en toen de deur dichtviel, ving ze nog net een glimp op van zijn bleke gezichtje, van zijn verbijsterde blik, van zijn ogen die haar zochten en van de donkere kringen daaronder. Later zou die blik haar hardnekkig achtervolgen, net als het besef hoe gemakkelijk ze haar schuldgevoel opzij had gezet, hoe gemakkelijk ze hem in de steek had gelaten.

Maar het was Wyns verjaardag, en ze snakke naar lucht, naar ruimte. Eenmaal boven, op de top van Beechen Cliff hoog boven Bath, ging ze op een bankje zitten vanwaar ze neerkeek op de donkere stad. Ze was gesteld geraakt op de rust, de eenzaamheid van de verduistering. Ze was het gevoel van onzichtbaarheid gaan waarderen dat haar bekroop wanneer haar ogen aan het donker gewend waren. Als je geen zaklantaarn bij je had, kon niemand je zien, dan wist niemand waar je was. En ze was niet de enige die daarvan profiteerde. Het gebeurde maar al te vaak dat ze gedempte stemmen en heimelijke zuchten hoorde in het park, dat ze steelse bewegingen zag van vrijende paartjes. Ze genoot ervan dat haar omgeving zich als een verzameling donkere silhouetten aftekende tegen de nevelige hemel, dat geluiden en geuren indringender leken. Overdag viel het muskusachtige parfum van de kastanjbloesem haar nauwelijks op, net zomin als de zware, zoete geur van de seringen en het aroma van nat gras en vochtige aarde. Hierboven was het geurenpalet zo anders dan beneden in de straten, waar het rook naar mensen, naar steen en roet. Ze voelde zich veilig, was zich van geen gevaar bewust, of het zou de vluchtige huiver moeten zijn die iedereen bekroop wanneer de avond viel: de dreiging van iets wat ver weg leek. Uitkijkend over de stad vroeg ze zich af hoe anderen hun zaterdagavond doorbrachten en stelde ze zich al die levens, al die liefdes voor. Al het gepraat, het geruzie... Het voelde als een opluchting om er afstand van te kunnen nemen.

Haar gedachten gingen naar de kinderen in de stad, in de wereld. Wat maakte een kind tot een kind? Davy had soms zo’n oude

blik in zijn ogen; een blik van vermoeide berusting in de onvermijdelijkheid van wat ging komen. Wát dat ook mocht zijn. Hij was pas zes, nog een kind, maar hij had iets waardoor hij in sommige opzichten veel ouder leek. Dat had Wyn ook gehad. Sinds ze twee jaar geleden weer bij haar ouders was komen wonen, had Frances zich een beetje over Davy ontfermd. Hij was nog maar heel klein geweest toen zijn moeder, Carys Noyle, hem voor het eerst in haar armen drukte. Een miezerig jochie in een smoezelige, veel te wijde korte broek, met jeukende vlooiënbeten op zijn armen en met om zich heen de walm van vuil en verwaarlozing.

Frances had zich altijd verzet tegen de zorg voor een kind, maar Carys liet zich niet gemakkelijk afschepen en al helemaal niet door Frances, voor wie het bijna onmogelijk was om nee tegen haar te zeggen. Dus wat een eenmalige vriendendienst had moeten zijn werd al snel een routine met een frequentie van drie, soms vier keer in de week. En altijd zonder aankondiging. Carys ging ervan uit dat Frances toch niets beters te doen had.

Het was een rustige, heldere avond, nog net niet koud genoeg om haar adem als grijze wolkjes te kunnen zien. Wyn zou tweeëndertig zijn geworden, net zo oud als Frances. Elk jaar weer probeerde ze zich haar als een volwassen vrouw voor te stellen, getrouwd en met kinderen. Dan fantaseerde ze hoe ze eruit zou hebben gezien, hoe haar leven zou zijn verlopen, en dan vroeg ze zich af of ze vriendinnen zouden zijn gebleven. Ze hoopte het, maar ze waren wel erg verschillend geweest, en naarmate je ouder werd, leken vriendschappen steeds ingewikkelder te worden. Hoe dan ook, ze zou het nooit weten. Wyn was vierentwintig jaar geleden, op een dag in augustus, spoorloos verdwenen. Ze was voorgoed een meisje van acht gebleven. Maar elk jaar op haar verjaardag gunde ze Frances geen rustig moment, vulde ze haar hoofd met echo's uit het verleden, met half vergeten herinneringen, met een intens gevoel van verlies tot in het diepst van haar wezen.

Boven Sham Castle vloog een eenzaam vliegtuig in oostelijke richting langs de hemel, met een flonkering van lichtjes in zijn

kielzog; een kroonluchter van vonken die traag en sierlijk neerdaalden. Frances was niet verrast toen enkele ogenblikken later vanuit de stad aan haar voeten het gejang van sirenes klonk. Luchtalarm! De eerste vliegtuigen kwamen doorgaans tussen elf en twaalf uur 's avonds. Dat deed haar geschokt beseffen dat ze blijkbaar al uren op haar bankje zat. Ze moest naar huis. Ze moest samen met haar moeder dekking zoeken in de kelder, waar ze uiteindelijk last zou krijgen van haar rug door de ligstoelen waarin ze de nacht moesten doorbrengen. Slapen was onmogelijk, met het verstrijken van de uren raakte de kelder hoe langer hoe bedompter. En 'Ik zie, ik zie wat jij niet ziet' was allang niet leuk meer. Geen aanlokkelijk vooruitzicht, om het maar voorzichtig uit te drukken, met als gevolg dat ze nog maar zelden de moeite nam om iets te ondernemen wanneer het alarm afging. En ze was niet de enige. De sirenes hadden al tientallen, misschien wel honderden keren geklonken, maar de bommen waren uitgebleven.

Maanlicht gleed over Holloway, de middeleeuwse straat aan de voet van de heuvel, naar het dak van St. Mary Magdalen's Chapel, en vandaar naar het voormalige leprozenhuis: het smalle, rechthoekige gebouwtje naast de kerk dat net als alle andere huizen was gehuld in duisternis. Vanwege de verduistering bleek uit niets dat het leprozenhuis onbewoond was. Althans, dat er geen gewone levende mensen woonden. Het huis had een dak van ruwstenen pannen, smalle gotische ramen en een meervoudige schoorsteen. Frances moest zichzelf moed inspreken om ernaar te kijken, maar wanneer ze dat uiteindelijk toch durfde, kon ze zich er nauwelijks meer van losmaken. De aanblik voerde haar abrupt en pijnlijk terug naar haar jeugd. Al starend had ze niet meteen in de gaten dat er vliegtuigen naderden. Het geluid werd aanvankelijk nog gecamoufleerd door het zachte geritsel van de bomen, maar toen begon er ergens op Lyncombe Hill een hond te blaffen. Op slag werd Frances zich bewust van het kenmerkende tweetonige geratel van Duitse propellers, zo heel anders dan het soepele snorren van de Britse. Inmiddels kende iedereen het verschil.

Maandenlang waren de inwoners van Bath avond na avond de kelder in gevluicht wanneer de vliegtuigen overkwamen, op weg naar Bristol, waar de kades, werven en pakhuizen doelwit waren. Vanaf Beechen Cliff had Frances de hemel in het westen zien oplichten door explosies en luchtafweergeschut, zich bewust van de talloze dodelijke slachtoffers in de naburige stad. Het was een paar keer gebeurd dat een onervaren piloot zijn positie niet goed had ingeschat en een bom boven Bath had afgeworpen, of dat de Duitsers op de terugweg naar het continent zich van niet-afgeschoten projectielen hadden ontdaan, met als gevolg een afgebrande schuur of een bomkrater waar de hele buurt zich verbijsterd aan vergaapte. Een jaar eerder waren er – puur uit kwaadaardige willekeur – boven Dolemeads vier bommen afgeworpen, met elf dodelijke slachtoffers tot gevolg.

Het kostte Frances moeite zich de jonge Duitse piloten voor te stellen, terwijl ze met het klamme zweet in de handen vanuit hun cockpit dood en verderf zaaiden. Wat was hun lievelingskostje geweest als kind? Wat hadden ze willen worden als ze later groot waren? Hadden ze van hun eerste zoen genoten? Of hadden ze verschrikt, vervuld van afkeer hun mond afgeveegd? Ze werd geacht hen te haten. Net als tijdens de vorige oorlog. Want als je de Duitsers niet haatte, dan hield je niet van je land. Destijds had die haat haar angst aangejaagd. Nu vervulde deze haar met afschuw.

Het lawaai zwol aan. Het kwam van twee kanten – uit het oosten, uit de richting van Box aan de rivier de Avon, en uit het zuiden, achter haar. Frances haalde haar sigaretten tevoorschijn, schermde de brandende lucifer zorgvuldig af en dacht aan Davy, aan de oude blik in zijn ogen. Sinds wanneer had hij die? De eerste keer dat Carys hem haar in de armen had geduwd, had ze zich niet goed raad met hem geweten. Ze was doorgestaan met wortels schrappen in de bijkeuken achter het huis en was hem weer bijna vergeten totdat ze ontdekte dat hij vanuit de deuropening naar haar stond te kijken. Een klein jongetje met lichte ogen, blonde haren vol klitten en een smoezelig bleek gezichtje. Ze las geen angst in zijn blik,

zelfs geen nieuwsgierigheid; hij keek vooral koppig, vervuld van de kalme vastberadenheid om iets te eten te bemachtigen, zoals ze al spoedig merkte. Die blik van vermoeide berusting was er toen nog niet geweest. Frances kon niet goed met kinderen overweg, en ze had aanvankelijk niet geweten wat ze tegen hem moest zeggen. 'Alles goed?' had ze gevraagd. Toen ze geen antwoord kreeg, voelde ze zich zelfs een beetje uit haar evenwicht gebracht. 'Je mag wel in de tuin gaan spelen,' had ze gezegd.

De vliegtuigen vlogen laag over, veel lager dan anders. Het leek alsof ze haar hand maar hoefde op te steken om ze aan te raken. Hun zwarte silhouetten vulden de hemel; het waren er meer dan ooit. Ze liet van schrik haar sigaret vallen en sloeg haar handen voor haar ogen. De toestellen deden haar denken aan een zwerm reusachtige insecten; het geluid ging door merg en been, haar hartslag haperde. Het leek alsof ze veel te langzaam vlogen, alsof ze elk moment uit de lucht konden vallen. En ineens begreep ze waarom het allemaal zo anders leek dan anders: ze waren niet op weg naar Bristol. Dit keer was Bath hun doelwit! Onschuldig, weerloos Bath. Ze was als verlamd, niet in staat zich te verroeren. Toen zetten de vliegtuigen hun duikvlucht in. Frances hoorde het fluiten van brandbommen, ze zag de explosies van wit licht toen ze explodeerden. Gebouwen vatten vlam, de stad werd gehuld in een stralende gloed die de spot dreef met de verduistering. Een zware bom ontplofte; de knal was oorverdovend, het geweld niet te bevatten. De laatste aan wie ze dacht, voordat haar wereld in lawaai ten onder ging, was de kleine Davy Noyle die net zulk blond haar had als zijn tante Wyn.

Met haar armen om haar hoofd liet ze zich van de bank vallen, op het vochtige gras. Ademhalen leek onmogelijk, een plotselinge wind beukte met geweld op haar in, de aarde beefde en ze kon niet meer denken. Pure, allesoverheersende doodsangst deed haar spieren trillen en maakte haar krachteloos, wezenloos. Zo had ze zich al eens eerder gevoeld, lang geleden, op die dag in de tuin van het oude leprozenhuis toen ze dacht een geest te zien. Dit was dezelfde

verlamdende angst; een gevoel alsof ze in een vrije val was geraakt, alsof ze elk moment te pletter kon slaan. Ze kneep haar ogen stijf dicht, klemde haar kaken zo krampachtig op elkaar dat het pijn deed, en ondertussen vloog de ene na de andere zwerm vliegtuigen laag over de stad en wierp zijn bommen af. Het leek alsof er nooit een eind aan zou komen: aan het gebrul van motoren, aan het sidderende dreunen van de explosies. De stank van talloze branden verdreef de voorjaarsgeur van jong gras en uitbottende bomen. De lucht werd gevuld met rook, en toen ze eindelijk durfde opkijken zag ze overal vuur, verspreid over de hele stad. De gasfabriek was veranderd in een inferno. Holloway, de straat waar ze woonde – of liever gezegd, waar haar ouders woonden – stond in brand. In paniek schoot ze overeind. Ze voelde zich plotseling gruwelijk kwetsbaar. Met een wanhoopskreet rende ze naar Jacob's Ladder, de steile trap die in Beechen Cliff was uitgehakt en die naar Alexandra Road leidde. Daar woonde tante Pam. Naar huis vluchten kon niet meer. Dat was te ver. Ze hoopte dat ze bij haar tante veilig zou zijn.

Terwijl het vuur de duisternis verdreef, terwijl ze de treden afdaalde en zich aan de leuning vastklampte, hunkerend naar veiligheid in de schaduw van struikgewas en laurierbomen, dreunde het geratel van machinegeweren in haar oren. Het geluid was nieuw voor haar, maar ze herkende het onmiddellijk. Blindelings stortte ze zich de treden af, maar halverwege verstpapte ze zich. Ze sloeg met haar hoofd tegen de leuning, verzwikte haar enkel en zag sterretjes. Vlakbij sloeg een bom in. Het fluiten van het projectiel klonk als de gil van een *banshee*; de inslag overstemde alle andere geluiden. Het effect was schokkend, verlamdend. Frances bleef als aan de grond genageld staan, met haar handen om de leuning geklemd. Ze had het gevoel dat haar schedel in elkaar werd gedrukt en dacht aan haar moeder, aan de angst die ze moest uitstaan in de kelder; aan haar vader, elders in de stad, in een openbare schuilkelder. Ze dacht aan de schimmen van de doden, en toen dacht ze even helemaal nergens aan. Toen was overleven het enige wat ze kon doen.

Zondag

1942 – Tweede bombardement

De zon drong ziekelijk bleek door de rook. Frances keek omhoog naar de lucht. Haar hoofd bonsde, alsof ze te veel had gedronken; gedachten vormden zich merkwaardig traag, maar doelbewust, als wolken die op een hete dag hoog langs de hemel dreven. Ze had bij haar val een snee in haar voorhoofd opgelopen, maar het enige wat ze daar tot dusverre aan had gedaan, was wrijven wanneer het kriebelde. Haar hele gezicht zat onder het bloed.

Ondertussen had ze het verontrustende gevoel dat ze iets vergat; iets belangrijks. Maar wat ze ook probeerde, het lukte haar niet de gebeurtenissen van die nacht mentaal in kaart te brengen. Uit wat anderen vertelden, had ze begrepen dat het na de eerste luchtaanval een paar uur rustig was gebleven, en dat de stad in de vroege ochtenduren opnieuw met bommen was bestookt. In haar beleving was het bombardement onafgebroken doorgegaan, bijna een mensenleven lang. Toen ze bijkwam, nog altijd op de treden van Jacob's Ladder, werd het al licht. Traag en moeizaam was ze de treden verder afgedaald en naar huis gelopen.

Inmiddels hielp ze een eenheid van de burgerwacht om het puin te verwijderen aan het eind van Magdalen Cottages, het rijtje van drie huizen waarvan haar ouders er een bewoonden. Het laatste huis was door een brandbom geraakt en in vlammen opgegaan. Het dak, de schoorsteen, de bovenverdieping, alles was ingestort en in de kelder gezakt: een compleet huis, veranderd in een berg zwartgeblakerd puin waaruit zacht sissend stoom opsteeg.

‘Frances! Wat sta je daar nou te niksen? Kom op!’ riep Derek, haar vader, en ze was zo opgelucht om zijn stem te horen dat ze de uitbrander voor lief nam. De Hinckleys, het oudere echtpaar dat al zolang ze zich kon herinneren aan het eind van hun rijtje woonde, moesten nog onder het puin liggen. Ze hadden een schuiltafel in hun keuken, maar omdat ze slecht ter been waren namen ze niet meer de moeite om naar beneden te gaan wanneer ze de sirenes hoorden. Tenslotte was het tot dusverre altijd loos alarm gebleken.

Aan de overkant van de straat was heel Paradise Row verdwenen. Van de hoge negentiende-eeuwse rijtjeshuizen stond geen steen meer op de andere. Frances moest er telkens weer naar kijken, naar het gat dat was geslagen, waardoor ze heel Bath kon zien liggen – de rivier aan de voet van de heuvel, de abdij, de deftige halvemaaan-vormige huizenrijen in het noorden van de stad. De aanblik was zowel gruwelijk als fascinerend. Overal steeg rook op.

Frances riep zichzelf tot de orde, pakte een stuk deur van haar vader aan en gaf het door aan de jongeman die achter haar stond. Ze probeerden de treden naar de kelder vrij te maken. Er waren niet veel vrouwen die meehielpen met puinruimen. In plaats daarvan zorgden ze voor thee, ze haalden water uit de voorraadtank bij Magdalen Chapel, ze veegden het gezicht van hun kinderen schoon of ze stonden in groepjes met grote, verbijsterde ogen toe te kijken. Frances was lang van stuk, ze had kortgeknipt haar en droeg uitsluitend broeken, waardoor ze soms voor een man werd aangezien.

‘Die klootzakken! Ze schoten zelfs op de brandweerploegen terwijl die hun werk deden,’ zei Derek tegen niemand in het bijzonder. ‘Echt iets voor die vuile moffen!’

‘Het hoofdkwartier van de burgerwacht is ook geraakt!’ zei de jongeman achter Frances. ‘Het is een complete chaos.’

‘En de begraafplaats aan Oldfield Park,’ zei een vrouw die kwam langgelopen achter een kinderwagen. ‘De lijken liggen overal. Mensen die jaren geleden begraven zijn. Ik heb ze gezien! Botten en... Nou ja, ik moest er...’ Ze liep hoofdschuddend verder, zonder haar zin af te maken.

‘Nou ja, die zijn toch niet meer te redden!’ riep een van de mannen haar met galgenhumor na.

‘Sst!’ zei een reddingswerker in de voorste gelederen. Hij stond tot zijn knieën in het puin, maar bukte zich en stak zijn hand op. ‘Stil eens! Ik hoorde wat! Echt waar! Er tikt daar iemand!’ Om hem heen barstte applaus los. ‘Kom op, mannen! De schouders eronder!’

Maar de Hinckleys waren dood, bleek ongeveer een uur later. Het gezicht van mevrouw Hinckley zag zo wit als pleisterkalk, dat van haar man was zwartgeblakerd door het vuur en onherkenbaar. Frances staarde wezenloos naar het echtpaar; haar oren tuitten, het was alsof ze de bommen nog steeds hoorde inslaan. Ze voelde zich raar, akelig, op het punt van flauwvallen.

‘Frances!’ hoorde ze haar moeder roepen. ‘Lieverd, je moet daar weg! Kom mee!’

‘Aan wie moeten we dit rapporteren?’ vroeg een van de mannen. ‘De dodelijke slachtoffers? Aan wie moeten we dat melden? Aan de politie?’

Derek keek hem verdwaasd aan, toen schudde hij in verwarring zijn hoofd.

Toen Frances weer een beetje tot zichzelf kwam, zat ze tot haar verbazing thuis aan de keukentafel. Susan, haar moeder, bette de snee op haar voorhoofd met een nat lapje. ‘Ze is de hele nacht buiten geweest,’ hoorde Frances haar zeggen. ‘Het is toch niet te geloven?’ Een zacht briesje woei het huis binnen, alle ramen waren gesprongen en de voordeur was uit de sponning gedrukt. Er liep een scheur van de deurstijl naar het plafond. De linoleumvloer was aangeveegd, maar er daalde alweer een nieuwe lading stof neer. De schade was weliswaar beperkt, maar ook buitengewoon verontrustend, als een droom waarin alles uit het lood is.

‘Dus je zat er middenin?’ vroeg haar tante.

‘Pam! Is alles goed met je?’ vroeg Frances op haar beurt, dolgelukkig dat haar tante ongedeerd was gebleven.

‘Of alles goed is met mij? Ja, natuurlijk! Mij krijgen ze er niet

onder met een beetje vuurwerk. Daar is meer voor nodig.’ Ze had een gele sjaal om haar dikke grijze haar gebonden, haar jasje zag zwart van het roet. Dog, haar draadharige straathond, zat stoïcijns aan haar voeten. ‘En met hem is ook alles goed. Maar je had hem moeten horen toen de bommen vielen!’ Pam glimlachte.

‘Ik wilde naar je toe.’ Frances dacht krampachtig na. ‘Tenminste, dat geloof ik. En toen ben ik gevallen. Op Jacob’s Ladder.’

‘Wat deed je in ’s hemelsnaam zo laat nog op Beechen Cliff?’ mopperde Susan. ‘Je ging een frisse neus halen, zei je.’

Pam schonk Susan een waarschuwend blik.

‘O, niks bijzonders.’ Frances wilde niet over Wyns verjaardag beginnen. Haar moeder was al genoeg van streek. ‘Ik ben op een bankje gaan zitten. Om na te denken en van de rust te genieten.’ Haar moeder zuchtte schamper.

‘Nou, daar is Beechen Cliff de ideale plek voor,’ zei Pam.

‘Moedig haar alsjebliedt niet aan,’ zei Susan afkeurend. ‘Het is levensgevaarlijk wat ze heeft gedaan.’

‘Hoezo, “moedig haar niet aan”? Ze is een volwassen vrouw, Sue. Trouwens, voor bommen ben je nergens veilig. De schuilkelder tegenover de Scala aan Shaftesbury Road is ook geraakt. Niemand heeft het overleefd. Ze zijn alle zeventien dood.’

‘Pam!’ zei Susan ontdaan. Ze zag bleek, alsof ze zich niet goed voelde.

Frances wenste dat de mist in haar hoofd zou optrekken. Ze had nog altijd het gevoel dat ze iets heel belangrijks vergat.

Ze zwegen alle drie en luisterden naar het geluid van druppelend water, van harde stemmen, van een waterpomp die werd aangedreven door een generator. Van alle kanten kwam de stank van rook en natte as. Dog gromde zacht, toen plofte hij met een zucht aan Pams voeten neer. Hij had een zwart met witte vacht; zijn poten waren te kort voor zijn lijf en hij had een wuivende, langharige staart die colliëbloed suggereerde. Alles verried dat hij het product was van een onbedoelde paring op Topcombe Farm. Frances had hem aan haar tante gegeven toen Pams oude foxterriër was overleden.

Aanvankelijk had Pam hem niet willen hebben, laat staan dat ze hem een naam had willen geven. Het was er ook nooit meer van gekomen. Frances was destijds nog getrouwd geweest en door het leven gegaan als boerin in plaats van... Ja, wat was ze nu eigenlijk? Een te groot uitgevallen koekoeksjong, teruggekeerd op het nest van haar ouders. Ze keek om zich heen in de vertrouwde keuken met de goedkope kastjes, het stokoude fornuis, de tafel met een zinken blad. De elektriciteit was afgesloten, net als het gas en het water. In een koekenpan lagen drie sneden brood. Ze boden een trieste aanblik. De keukenklok was van de muur gevallen en lag in stukken op de tafel. Zonder wijzers oogde de wijzerplaat kaal en verschrikt.

‘Ze zeggen dat ze terugkomen,’ zei Susan gespannen. Er klonk angst in haar stem, haar gezicht stond verbeterd, haar ogen glinsterden koortsachtig.

Door het deppen was de snee op Frances’ voorhoofd weer opengegaan. De wond prikte. Het water waarin haar moeder het lapje doopte kleurde roze. In een poging greep te krijgen op haar gedachten sloot ze haar ogen. Er was iets wat ze moest doen. Iets belangrijks. Maar het ontglipte haar. Het was om gek van te worden.

‘Ze komen vanavond terug,’ vervolgde Susan. ‘Met een volgende lading bommen. We moeten de stad uit. De opvangcentra worden al geëvacueerd. Er zijn bussen ingezet. Zodra Derek hier klaar is, vertrekken wij ook. Ze brengen de mensen onder in Wityditch, hoorde ik van Marjorie. In de baptistenkerk. We wachten een tweede bombardement niet af.’

‘Ik blijf hier.’ Pam haalde haar schouders op. ‘Ik vertik het om me door een stel Duitse snotneuzen uit mijn huis te laten jagen.’

Susan zette grote ogen op. ‘Heb jij soms ook je hoofd gestoten?’ vroeg ze ongelovig. ‘Het is geen spelletje, Pam. We gaan er allemaal aan. Daar zijn ze opuit. Je zou wel gek zijn om hier te blijven. En jij!’ Ze keerde zich naar haar dochter. ‘Waag het niet om weer in het holst van de nacht te gaan rondzwerven. Moederziel alleen. Er wordt al genoeg gepraat. De mensen zouden er wat van denken.’

Frances wilde al nijdig reageren, maar toen zag ze dat haar moeders handen onbeheerst trilden. Dus ze vlocht haar vingers door die van Susan. ‘Er gebeurt niks, mam,’ zei ze sussend. ‘Het komt allemaal goed. En laat de mensen maar praten.’

‘Nee, het komt niet goed! Als ik jou kwijtraak...’ Susan schudde haar hoofd en stopte zuchtend een lok grijsblond haar achter haar oor. ‘Ach, Frances. Als ik jou zou verliezen...’ Ze liet de lap in het water vallen en zette de kom neer.

Frances probeerde na te denken, maar haar hoofd deed te veel pijn. Haar blik werd vertroebeld, en opnieuw zag ze de hemel oranje oplichten, zag ze de zwermen reusachtige zwarte insecten. Bommen krijsten als gewonde dieren, handen grepen haar... Toen werd ze abrupt teruggehaald naar de werkelijkheid doordat haar vader de keuken binnenkwam, wankelend van uitputting.

‘Derek! Je neemt de halve straat mee naar binnen!’ Susan keek geschokt naar de smerige afdrukken van zijn laarzen, naar de as en de stukken pleisterwerk die van zijn uniform vielen.

Hij schonk zijn vrouw een vermoeide blik. ‘Lieverd, als ik niet snel een kop thee krijg, heb je geen man meer. Dan zal je als weduwe door het leven moeten.’

Frances vergat dat het water en het gas waren afgesloten en liep naar de kraan om de ketel te vullen.

‘Er zit water in de emmer,’ zei Susan. ‘We zullen het voorlopig uit de tank moeten halen.’

‘Nou ja, het is gelukkig vlakbij,’ zei Frances verstrooid. Ze voelde in haar zak, op zoek naar lucifers. Blijkbaar was ze die verloren, ongetwijfeld halverwege Jacob’s Ladder. En ze was nog iets verloren...

‘Ben je klaar? Kunnen we nu weg?’ vroeg Susan aan haar man. De dag was net begonnen, maar het leek alsof ze de vliegtuigen elk moment terugverwachtte.

Derek schudde zijn hoofd. ‘Nee, lieverd, natuurlijk niet. Dat gaat nog wel even duren. Hier zijn we voor opgeleid. Voor dit soort werk. Gaan jullie maar vast vooruit. Neem mee wat je kunt dragen. Ik sluit de boel hier af, en daarna moet ik naar Bear Flat

om de bank te beschermen tegen plunderslaars. Er is een enorm gat in de muur geslagen, groot genoeg voor Ali Baba en zijn veertig rovers –’

‘Naar Bear Flat? Maar... hoelang gaat dat nog duren?’

‘Dat weet ik niet, lieverd.’

‘Ga zitten, Derek. Voordat je erbij neervalt.’ Pam gaf de arm van haar broer een kneepje.

Hij knikte somber.

‘Maar ze komen terug! Ze komen terug!’ jammerde Susan.

‘En tegen die tijd zijn jullie met z’n drieën allang in veiligheid,’ zei Derek.

‘Ik blijf hier,’ zei Pam.

‘En jij, pap?’ vroeg Frances.

‘We mogen echt van geluk spreken. Denk eens aan die arme Hinkleys, en al die mensen aan Springfield Place...’ Hij schudde zijn hoofd.

En ijzige kilte bekwam Frances. Ze wilde iets zeggen, maar het bleef steken in haar keel. Dus ze hoestte en probeerde het nog eens. ‘Wat...’

‘Wat is er, Frances? Wat wou je zeggen?’ vroeg Pam.

‘O...’ Haar hoofd werd ineens weer helder. Gruwelijk helder. Ze wist ineens wat ze was vergeten. ‘Davy...’

‘Wat? O! O, nee!’ verzuchtte Susan.

‘Ik... Ik heb hem naar de Landy’s gebracht!’ jammerde Frances. Ze rende het huis al uit, door het gapende gat van de voordeur, zonder acht te slaan op wat haar ouders en haar tante haar narieten. Bij elke stap die ze zette trokken er felle pijnscheuten door haar hoofd. Ze voelde zich misselijk, vervuld van afschuw omdat ze hem was vergeten, omdat ze hem niet meteen was gaan halen. De sluier van onwezenlijkheid verdween. Nu pas werd ze zich ten volle bewust van de gruwelen die zich hadden voltrokken. Er waren doden gevallen, huizen verwoest. En daar zou het niet bij blijven. Hijgend, happend naar lucht rende ze door. Springfield Place kwam in zicht, hoger op de heuvel, waar Holloway afboog

naar het zuiden. Of liever gezegd: wat er nog van Springfield Place over was. Ze ging langzamer lopen, bekropen door angst, door ongelooft.

Er steeg geen rook op, er waren geen verkoolden balken, geen zwartgeblakerde stenen. Het huis waar de Landy's hadden gewoond, aan het begin van de rij, was ingestort als een kaartenhuis. Hier en daar staken dakbalken uit, als gebroken botten. Verder naar achteren was de schade minder groot, maar daar had Frances geen oog voor. Voor nummer 1 bleef ze staan. Er ging een huivering door haar heen. Het huis waar ze Davy had achtergelaten bestond niet meer. Ze staarde ernaar, met stomheid geslagen, totdat er een man van de burgerwacht bezorgd naar haar toe kwam. De rimpels in zijn gezicht waren gevuld met roet. 'Heb je de bewoners gekend?'

'Waar zijn ze?' vroeg ze, nog altijd als verdoofd.

Hij haalde zijn schouders op. 'Geen idee. Ik hoorde dat ze de crypten van de kerken als mortuarium willen gebruiken. Maar ik weet niet of dat echt zo is. De bewoners zaten in de kelder. Meneer en mevrouw Landy, klopt dat? Ze hadden de inslag overleefd, ze hebben zelfs nog met de redders gepraat. Maar er was een leiding gesprongen, en daardoor liep de boel onder water. De reddingswerkers kwamen te laat. Ze zijn verdronken. Wat kan het lot soms wreed zijn! Verschrikkelijk, dat is het.' Hij hield haar zijn pakje sigaretten voor.

Frances nam er een, haar handen beefden terwijl hij haar vuur gaf. Ze sloot haar ogen, zei tegen zichzelf dat ze flink moest zijn. Wilde ze weten hoe het was gegaan? Wilde ze het precies weten? Zou dat beter zijn? Of was het beter om niet alles te weten? Ze besloot dat de verbeelding soms erger was dan de werkelijkheid, dat ze duidelijkheid moest hebben. Toch kostte het haar de grootste moeite om door te vragen. Haar bloed leek te veranderen in ijswater, haar benen leken van rubber. Davy was háár verantwoordelijkheid geweest; zij had ervoor moeten zorgen dat hem niets overkwam. In plaats daarvan had ze hem in de steek gelaten om op

Beechen Cliff op een bankje te gaan zitten, alleen met haar gedachten. Terwijl Davy niets liever had gewild dan bij haar blijven.

‘En de kleine jongen?’ vroeg ze fluisterend.

‘Wie bedoel je?’

‘De kleine jongen... Was hij bij de Landy’s in de kelder? Is hij... ook verdronken?’

‘Er zijn twee doden geborgen. Dat is alles wat ik weet. Bedoel je dat er nog iemand in huis was?’

‘Maar twee doden?’ Een wilde hoop maakte zich van haar meester. Ze pakte de man van de burgerwacht bij zijn mouw. ‘Er was ook een kleine jongen in huis. Davy Noyle. Hebben ze hem gevonden? Leeft hij nog? Hij is nog maar klein. Net zes geworden.’

‘Tja...’ Hij wreef over zijn kin. ‘Volgens mij moesten de reddingswerkers hierna naar Hayesfield Park. Kom! Dan gaan we het ze vragen.’

Lees verder in *De verdwijning*

Eerste druk juli 2020

Oorspronkelijke titel *The Disappearance*

Oorspronkelijke uitgever Orion Books, an imprint of The Orion Publishing Group

Copyright © 2019 Katherine Webb

First published by Orion Books Ltd, London

The moral right of the author of this work has been asserted in accordance with the Copyright, Designs and Patents Act 1988

Copyright © 2020 voor deze uitgave Uitgeverij De Fontein, Utrecht

Vertaling Erica Feberwee

Omslagontwerp Marry van Baar

Omslagillustratie The Red Light (oil on canvas), Cudworth, Nick (b.1947) / Private Collection / Bridgeman Images

Opmaak binnenwerk ZetSpiegel, Best

ISBN 978 90 261 4998 6

ISBN e-book 978 90 261 4999 3

NUR 302

www.uitgeverijdefontein.nl

Uitgeverij De Fontein vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Alle personen in dit boek zijn door de auteur bedacht. Enige gelijkenis met bestaande – overleden of nog in leven zijnde – personen, anders dan die in het publieke domein thuishoren, berust op puur toeval.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch, door geluidsopname- of weergaveapparatuur, of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.